

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 2

83. ÅRGANG

30. JANUAR

1 9 7 1

KULTURSTOFF:

- **HVA ER DET
SOM FOREGÅR
I FORFATTER-
FORENINGEN?**

(SIDE 22)

- **ANMELDELSER AV BÖLL
OG RANHEIMSÆTER OG
LASSE HENRIKSENS
FILMDEBUT**

KIRKESTOFF:

- **4,4 MILLIONER
TYSKE
KATOLIKKERS
MENING OM
DAGENS URO**

(SIDE 22—24)

- **PARIS-RAPPORT FRA
GUNNEL VALLQUIST**

(SIDE 30)

HVA ER DET SOM

Norske forfattere har sikkert høyst forskjellige meninger om politiske spørsmål. De står ikke sammen i en forening på grunn av felles politisk engasjement, men fordi deres lille gruppe på 300—400 kvinner og menn har samme yrkesproblemer og yrkesinteresser. Nettopp derfor har også, såvidt vi forstår, Den norske forfatterforening alltid vært varsom med politisk stillingtagen — man vet at slikt kan føre til splittelse.

Nå finnes det saker hvor det kan være vrient med det samme å skille mellom disse nevnte interesser og en del besnærende slagord. Slagord som er en del av et politisk spill. I slike tilfeller skulle man tro at det er formannens oppgave å styre klar av eventuelle skjær — uansett press fra den ene eller den andre fløy. Som i andre foreninger er Forfatterforeningens formann valgt av *alle* medlemmene, og forpliktet selvfølgelig av det. (Det slår undertegnede at man kunne trekke nyttige lærdommer av dette enkelte ganger også i *Kirkens* indre debatt, men det er en annen sak.)

Skjæret som Forfatterforeningens ellers udmerkete formann, Odd Bang-Hansen dessverre visst ikke lenger har avmerket på sitt sjøkart kalles *Statsforlag*. I Dagbladet for den 12.1. ble han intervjuet om norsk skjønnlitteraturs stilling og uttalte seg (som formann i foreningen og som formann i Norges Kunstnerråd) til fordel for opprettelse

av et statsforlag for norske forfatters bøger. Han erklærte seg samtidig «helt ut enig» med lyrikeren Bjørn Nilsen som dagen i forveien hadde stått frem i samme avis — om samme sak.

Nilsen sa at «forfatterens hovedmotpart må bli Staten». Situasjonen er så ille som den kan få blitt for norske forfattere, bare Staten kan gi dem en rimelig kompensasjon osv.

Og her blir altså, etter vår mening, den gode Bang-Hansen sittende på skjæret — offer for et underlig politisk spill om foreningens skjebne.

Det som ser ut til å skje er viktig for andre også. Tanken om et statsforlag som skal sikre norske forfattere mot egoistiske, kapitalistiske, sneversynte norske privatforlag er hentet frem og pusset opp av dagens unge skrivende venstre-ekstremister. Men åpenbar forakt for de erfaringer og den smule viten som antagelig får det store flertall av landets forfattere til å foretrekke sine vanlige forleggere (og deres feil og mangler) frem for trusselen om å bli funksjonærer hos Big Brother.

Hva så?

Jo, det er visst på tide at flertallet i Forfatterforeningen som hittil har vært en *silent majority* interesserer seg

Spørsmål: «Vi har de siste årene sett en bevegelse, utvikling i Kirken som har ført med seg en viss uro. Er De glad for denne utvikling, eller beklager De den?»

Svar: 54,4 prosent sier at de hilser det som har skjedd og skjer velkommen, 18,2 prosent beklager utviklingen og 36,5 prosent er delvis usikre, delvis fornøyde.

Både spørsmål og svar finnes — mellom mange andre — i den store rundspørring som er foretatt blant tyske katolikker som ledd i de omfattende forberedelsene til Synode 72 i Vest-Tyskland.

En hel bok med spørsmål ble sendt ut ifjor til 21 millioner katolikker over 16 år og så mye som 4,4 millioner trosfeller besvarte spørsmålene og returnerte dem. Prosentvis skal det blant annet være en langt høyere oppslutning enn man så ved lignende undersøkelser i Østerrike og Sveits. Noe som øyensynlig bekrefter at mange tyske katolikker idag er sterkt engasjert i de aktuelle kirkelige og religiøse saker og i Kirkens forhold til og ansvar for det som skjer i samfunnet.

Hvem er egentlig de 4,4 millionene som har svart? Etter en erfaren religionssociolog som Gerhard Schmidtchen (Publik 4. des.) utgjør de et brukbart, godt gjennomsnitt. Svarene kommer fra kir-

ketto (61 prosent erklærte at de var i messen hver søndag), kirkefremmede, mennesker som er aktive i Kirkens forskjellige virksomheter (17 prosent av de som ble spurt) og ikke-aktive.

Majoriteten er ihvert fall tydelig, som det spørsmål og de svar vi innledet med viser, mennesker som ikke har blitt for engstelige fordi om det også er uro og blåst rundt dagens katolske kirke.

Men la oss se på noen av besvarelsene:

Hva bekymrer Dem og Deres omgangskrets mest i dagens situasjon?

At fremtiden er så usikker 44,2
Angst for alderdommen 12,4

Angst for sykdommer	28,4
Sulten og nøden i verden	55,1
At ikke alle mennesker har de samme utdannelses- og arbeidsmuligheter	25,5
Den manglende forståelse mellom gamle og unge	44,6
At mange er ensomme	33,7
Den usikre freden	69,9
At man ikke vet hvorfor man lever ..	7,9
Angst for politiske omveltninger ..	17,0
Forfallet i moral og lov	45,1

(Som det fremgår av prosenttallene har de fleste besvart flere av spørsmålene i hver gruppe. Det har tatt fem måneder å sortere svarene.)

Synode 72

Mehrheit begrüßt Unruhe

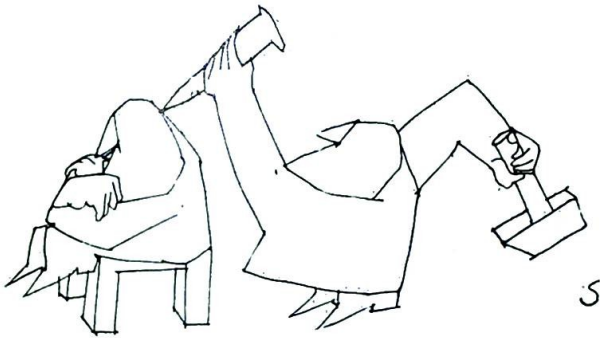
Jeder fünfte Katholik hat sich an der Umfrage zur Synode beteiligt

FOREGÅR?

litt mer for hva som foregår i deres egen forening. Nylig ble det sendt ut tykke referater fra siste seminar hvor det hagler med klassekamp-slagord, drøye, personlige insinuasjoner ved navns nevning osv. Man kan med god rett spørre: Hva er det som foregår? Er det et aktivt og ungdommelig mindretall som har startet *sin* versjon av Maos kulturrevolusjon?

Tegningen vi gjengir forestiller ikke Bang-Hansen under angrep. Men det kan bli et bilde på den frie forfatter hvis vi ikke passer bedre på.

A. R.

«TAG DER NORDISCHEN KIRCHE» I TYSK BISPEDØMME

Münster (KNA). Bispedømmet Münster har hatt sin årlige «Tag der nordischen Kirche». På forhånd hadde biskop Tenhumberg i en artikkel i bispedømmets blad minnet om «at Skandinavia idag er et særlig viktig observasjonsfelt for Kirken». Fremmedgjørelsen fra religion og kirke i disse landene er langt mer radikal enn i de sosialistiske land i Midt- og Øst-Europa, fremholdt han.

Biskopen viste til en forskningsrapport som tidligere er offentliggjort av det internasjonale studisenteret Pro Mundi Vita i Brussel. Rapportens innhold er meget tydelig og også alarmende. Det hersker full religiøs frihet i de skandinaviske land, likevel ser man tydelig et stort frafall fra kirkesamfunnene. Tallet på prestekall går stadig ned, og det hersker en almindelig religiøs likegyldighet.

Da de skandinaviske katolikker som lever i dette radikalt sekulariserte samfunn bare utgjør en forsvinnende minoritet på 0,4 prosent, må vi vise dem særlig solidaritet, understreker biskop Tenhumberg.

(Pro Mundi Vitas rapport ble omtalt i ST. OLAV i begynnelsen av 1970.)

SYNODE 72

SVARTE

Det hersker forskjellige oppfatninger blant katolikker om Kirkens fremste oppgaver og betydning i dag. Kan De kort antyde Deres egen mening om dette?

Kirken hjelper meg til å gjøre det gode og å unngå synd:

32,2 pst. regnet det som en særlig viktig rolle for Kirken, 38,3 nøyde seg med å kalle det viktig, 19,3 mente at det ikke var viktig.

Kirken må arbeide for et menneskeverdilig liv for alle, for sosial rettferdighet:

Meget viktig: 54,3
Viktig: 32,1
Ikke viktig: 3,9

Kirken må hjelpe mennesker som er i sjelenød:

Meget viktig: 55,5
Viktig: 32,5
Ikke viktig: 2,9

Kirken må gjøre Guds ord levende blant de kristne:

Meget viktig: 42,9

Viktig: 37,6
Ikke viktig: 6,7

Kirken må ha omsorg for min personlige frelse:

Meget viktig: 20,4
Viktig: 32,3
Ikke viktig: 29,2

Kirken må forherlige og lovprise Gud:

Meget viktig: 37,9
Viktig: 37,0
Ikke viktig: 11,7

Kirken må forkynne Guds budskap over hele jorden:

Meget viktig: 47,1
Viktig: 33,2
Ikke viktig: 7,5

Kirken må mane verdens statsmenn og politikere til arbeide for fred og rettferdighet:

Meget viktig: 60,5
Viktig: 25,5
Ikke viktig: 6,4

Hvilke av de ting som nå blir nevnt hjelper Dem mest i Deres trosliv og i Deres liv som kristen?

Religiøse foredrag, seminarer 21,9

Religionsundervisning 29,5
Medarbeiderskap i menigheten 19,1
Religiøse øvelser, bot, faste 16,2
Bøker 19,6
Tidsskrifter, aviser 24,6
Radio- og fjernsynssendinger 28,9
Medlemskap i katolske grupper og foreninger 16,2
Personlige samtaler 28,6
Samtaler med prester 28,2
Familielivet 46,7
Gudstjenestene 60,1
Den personlige bønn 56,4
Prekener 43,1
Den hellige skrift 23,2
Intet av dette hjelper meg 6,0

Hva venter De av prekenen?

En fremstilling og redegjørelse av den kristne tro 52,0
En utlegning av Guds ord 57,1
En stillingtagen til moralske spørsmål 43,9
Stillingtagen til hendelser i politikk og samfunn 18,6
Svar på personlige livsspørsmål 31,1
En veiledning når det gjelder forandringer i vår samfunnsordning .. 12,6
Jeg hører aldri på en preken 9,4

(Forts. neste side.)

Heinrich Böll: «Slutten på en tjenestereise og andre fortellinger.» Gyldendals Novelleserie. Oversatt av Morten Ringard. 368 s.

Hva skjer i en ung manns liv og sinn mellom hans tyvende og seksogtyvende år? Det skjer for eksempel dette, og det skjedde for millioner: En krigsgal regjering sender ham bort fra alt det som gjør tilværelsen meningsfylt: foreldrene, hjemmet, kvinnen, barnet, vennene, arbeidet, til alt det som gjør livet sinnssykt: Mordet, ødeleggelsen, hatet og fortvilelsen. Vi tror vi har oversikt over krigens ødeleggelser når vi ser på et kart, teller de falne, beregner omkostningene. Det har vi ikke, og nesten hele Heinrich Bölls verk forteller oss hvorfor. Han er visst den ene tyske dikter i etterkrigstiden som ikke bare blir lest, men trodd og avholdt, av oss som har så mange slags minner fra de årene, da også hans ungdom ble stjålet, trampet ned og til sølet. Han har aldri tilgitt det — det finnes ved Gud ikke lettvinne tilgivelse for slikt. Gjennom hele hans for-

Hallvard Rieber-Mohn:

GLIMRENDE FOR

fatterskap går en bred strime av bitterhet og sinne, ikke bare mot politikere og militære, men så menn også mot nokså gudfryktige makter som spilte med — mot hans og millioners vergeløse ungdom. Det er vanskelig å elske bitterhet, og Heinrich Böll er elsket for noe annet som er sterkere i ham enn den følelsen: En uttryddelig menneskelig varme, en sint trofasthet mot livet som det skulle være, ikke som det altså ble. Vi har ikke holdt oss med mange tyske forfattere i Norge siden siste krig. Men Böll har vi lest, fordi vi skjønner ham. Interessen ved den samlingen fortellinger som nå er kommet i Gyldendals novelleserie er ikke bare møtet med en

strålende begavet forteller — en av dem som tar sproget og skaper det om til atmosfære: landskap og lys, sinn og følelser, ettertanke og perspektiver. Det er også dette, som vi så menn trengte til nettopp fra den kant: Et annet Tyskland, enn den langsinte og altfor enkle karikaturen vi ofte går rundt med. I Bölls fortellinger, blir det humane, vest-vendte katolske Rhinland levende, det får kjøtt, blod, nerver og temperatur, noe vi gjenkjenner med glede som alment menneskelig. Les hans hyldest til Rhinen, les hans skildring «Da krigen brøt ut» og «Da krigen var slutt» — begge så langt fra krigskommunikeene og trompetene, så langt inne i det lille, anonyme

Heinrich Böll: en make-løs og ubestikkelig medfølelse . . .

4,4 MILLIONER KATOLIKKER . . . (Forts. fra forr. side.)

Hva er for Dem særlig viktig i Den Hellige Messe?

Møtet med Gud	54,9
Opplevelsen av et fellesskap	25,2
Det høytidelige	27,8
Den stille, personlige bønn	45,4
Tanken på andre mennesker, neste-kjærlighet	31,2
Fellesskap med Kristus	41,3
At jeg får ny åndelig kraft	50,1
At jeg blir veiledet når det gjelder mitt forhold til dagens moderne samfunn	9,4
At jeg i messen kan oppfylle min religiøse plikt	37,7
Jeg går aldri i messen	7,6

Den katolske kirke har i den senere tid på forskjellige måter nærmet seg

andre kristne kirkesamfunn: Hva mener De om det?

Jeg er enig i denne utvikling	46,6
Jeg mener at denne tilnærming bør øke i styrke	46,4
Jeg er engstelig for at den katolske kirke dermed oppgir for meget av sitt eget	20,4
Har ikke tatt standpunkt	7,9

Hvordan kan Den katolske kirke, efter Deres mening, bidra til nærmere kristen enhet?

De forskjellige kirker bør oftere opptre samlet for offentligheten og i fellesskap ta stilling til viktige politiske saker	46,1
De forskjellige kirker må samarbeide på det sociale og karitative	

område	63,4
Teologer fra de forskjellige kirker må møtes	48,7
Kirkene må gjøre felles anstrengelser i spørsmål om de blandede ekteskap	54,9
Troende fra forskjellige kirker bør komme sammen til felles bønn	50,0

På hvilket område legger De særlig vekt på hva Kirken sier?

Lov og rett	24,1
Ekteskapet	33,5
Seksuelle forhold før ekteskapet	15,2
Seksuelle forhold i ekteskapet	15,5
Barneoppdragelse	35,2
Bøker og tidsskrifter	13,4
Film og fjernsyn	13,0
Forholdet til mine medmennesker	45,3
Politikk	8,1
Fritid	5,8

Fredspris til Madre Teresa

menneskes hjerteliv! Det er krigens omgivelser Böll skildrer, hans indirekte anklage er mer drepende og gripende, enn den frykteligste slagskildring. Han tillater aldri at anonyme, storslagne begreper: Folket, skjebnen, historien, tildekker den hellige, alminnelige menneskeskjebne — hans egen eller andres. Hans medfølelse er make-løs og ubestikkelig. I harme, vemod og ironi kan han nå og da virke fortvilet, slik som et barn er det, uten kynisme — et avbrent liv hvor giftige urter ennå ikke er grodd opp. Men nei — her er så mye mer: En leser seg til glede og beundring over hva han reddet gjennom sin ungdoms Ragnarokk. Den lengste av disse fortellingene, «Slutten på en tjenestereise», er et herlig oppgjør med noe som sannelig ikke bare er tysk: Den ukritiske undersåtten i de fleste av oss, når øvrigheten blåser seg opp. Det er gode nyheter sørfra, og det er en fin og følsom skildrer som formidler dem.

Morten Ringards oversettelse er av dem som en nesten glemmer å berømme i farten. Med andre ord: Meget god.

H. Rieber-Mohn.

Hva regner De som prestens viktigste oppgave idag?

Prekenen	46,6
Feiringen av messen, formidlingen av sakramentene	66,0
Den personlige sjelesorg, husbesøk	52,5
Religionsundervisning	49,7

I ST. OLAV's siste nummer ifjor hadde vi i vår filmspalte en anmeldelse av dokumentarfilmen «Calcutta». En skakende beretning om denne jords verste og mest umenneskelige hull, et menneskehav som myldrer lik en maurtue dag og natt, en kjempeby hvor befolkningen bare vokser og vokser håpløst ut over alle mulige løsninger. Et dyrisk kaos som langsomt, men sikkert forvandles til en eneste kloakk. For å sitere hrm.s anmeldelse.

Da pave Paul VI i januar for første gang ga Johannes XXIII's Fredspris til et menneske som hadde gjort en virkelig innsats for freden i verden, så ga han den til en katolsk ordenssøster som nettopp i denne avgrunn av hat og grusomhet og håpløshet har forsøkt å virkeliggjøre Evangeliets ord om barmhjertighet og nestekjærlighet: Søster Teresa — Calcuttas Madre Teresa.

I tyve år har hun levet blant storbyens fattige, syke og forlatte og grunnlagt der (og mange andre steder) en hjelpevirksomhet for spedalske, døende, forlatte barn og forkomne individer.

Ledelse av bibelgrupper	11,9
Ungdomsarbeidet	48,6
A gi et eksempel ved personlig fromhet	34,9
Arbeide for nødlidende	34,7
Politisk virksomhet	7,4

I de fleste tyske menigheter arbeider nå prester og legfolk sammen i menighetsråd: Regner De dette for «Ubetinget nødvendig», «Nyttig» eller «Overflødig»?

Ubetinget nødvendig	28,1
Nyttig	51,9
Overflødig	7,1
Ingen mening om dette	12,9

Så langt de meget omfattende skjemaer med spørsmål og svar som nå foreligger og som kontrollmålinger viser må regnes som ganske pålitelige. Redaksjonen skal ikke driste seg til å forsøke å tolke de prosentvise svar, vi kan bare håpe på at de blir studert. De forteller en hel del egentlig om dagens katolisisme.

Madre Teresa ble født i Albania i 1910 og ble opptatt i ordenen Sisters of Loreto i Irland i mellomkrigstiden. Allerede som ung novice kom hun til Calcutta hvor møtet med de lidende fikk henne til å gi seg helt og fullt i deres tjeneste. I 1948 fikk hun tillatelse til å forlate ordenen, hun iførte seg en sari og begynte å leve som en indisk kvinne i slumstrøkene. Ikke lenge etter grunnla hun en ny orden, Missionaries of Calcutta. Teresa og hennes medsøstre begynte å samle opp døende på gatene for å hjelpe dem til å dø som mennesker, uten hensyn til rase, kaste eller religion tok de seg av de spedalske som ingen andre ville røre, etter hvert fikk de flere hus. Idag har ordenen 59 hus bare i Calcutta og 18 til i andre indiske byer. De har videre tre hus i Venezuela, to i Australia og ett hver i områder som Ceylon, Roma, London, Tanzania og Amman. Ordenen teller nå 470 søstre og 92 legbrødre.

Prisen, en sjekk med en sum som svarer til 25 000 US-dollars, kommer godt med i ordenens arbeide. (Under pavens reise til Fjerne Østen fikk forøvrig paven stilt en fin bil til sin disposisjon i India. Den ga han etterpå også til Madre Teresa som straks solgte den for å få penger til sine nødlidende.)

I ord som ble uttalt da paven overrakte den 61 år gamle søsteren prisen i Vatikanet ble det gitt uttrykk for hvorfor hun skulle være den første som fikk Johannes XXIII's store pris:

«Hennes arbeide, det eksempel hun har gitt og den innflytelse hennes initiativ har fått er et verdig kristent tegn i en moderne verden som rives så mye i stykker av hat og ondskap. Paven har villet at hennes innsats skal stå frem som en moderne virkeliggjørelse av den åndelige og legemlige barmhjertighet som Evangeliet taler om.»

Og for oss andre, trossfeller, kristne fra andre kirkesamfunn og ikke-troende skal hun være en påminnelse om at vi selv gjør så altfor lite. Vi snakker — Madre Teresa handler.

Å. R.

DE FIRE EVANGELIER

ILLUSTRERT AV ØRNULF RANHEIMSÆTER

ET PRAKT

«Han har talt om de mest opphøyede ting på en så enkel måte at det virker som om han slett ikke har hatt dem i tankene, og allikevel så tydelig vi ser, hva han har tenkt.»

Blaise Pascal.

Dreyer Forlag har nylig utgitt «De fire evangelier», illustrert av Ørnulf Ranheimsæter. Fra plan til virkeliggjørelse er det gått nærmere en halv menneskealder, men tiden er vel anvendt. Tilsammen fler enn 100 mektige illustrasjoner og vignetter er med raus hånd drysset utover drøye 250 sider. Det begynner med en allegorisk fremstilling av Kristusskikkelsen, og ender med en sluttvignett av innhøstningsmannen med grøden. Vendt mot hinannen som de er, ser det ut som de kommuniserer med hverandre tvers gjennom bokblokken. Og finner alt såre vel.

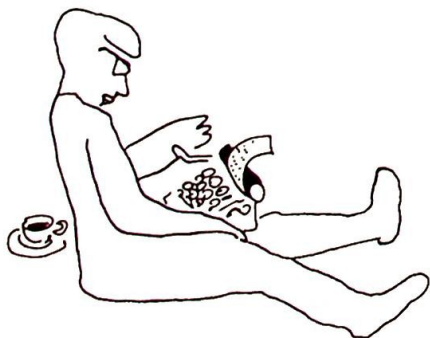
Illustrasjonene er utført som xylografier, eller det vi kaller tregravvyre. En teknikk som, når den som her er trykket direkte fra håndgraverte treblokker til papiret, skjenker oss uforfalskede gjengivelser av kunstnerens verk.

ONSDAGS- BREV

Kjære alle sammen,

Dette er dessverre ikke noe hyggelig brev. Ikke oppbyggelig, ikke trøstende. Det handler om sniffing. Blant barn og tenåringer i Norge.

Hvorfor bruke plass på et slikt snuskete ungdomsproblem her i bladet?

Jo, fordi denne sniffingen er i ferd med å utvikle seg til et sosialt problem av skremmende omfang. Noe må gjøres, så fort som mulig.

Arbeiderbladet skrev redaksjonelt om saken nylig:

«Fredag fikk vi et skremmende bilde av forholdene i Oslo gjennom en reportasje. Samme dag kunne overbetjent Arne Garberg ved Trondheim politikammer opplyse at tyve tenåringer i dag er i ferd med å sniffe seg til døde i Trondheim.

Lørdag kunne så Arbeiderbladet — gjennom en ny reportasje — bringe oss inn i et ulykkelig familiemiljø, som var hardt rammet av den nye ungdomspest. Samtidig opplyste barnevernsjefen i Oslo at man hadde registrert hundrevis av unge vanesniffere i hovedstaden, og at de yngste av dem ikke var mer enn ni-ti år gamle. Disse problemene er i ferd med å vokse oss fullstendig over hodet.

Lignende rapporter har vi fått fra mange kanter av landet. Det er ingen tvil

om at sniffingen er i ferd med å bli et sosialt barne- og ungdomsproblem av virkelig skremmende omfang. Og foreløpig er samfunnet nærmest lammet av situasjonen. Politiet har ingen klare lovregler for effektive og fornuftige inngrep på dette område. Lynol-omsetningen foregår uten skikkelig kontroll. I barnevernet mangler man spesialister som kan ta seg av de unge snifferne, og det fins i dag ikke noe eget internat som kan ta dem under en riktig og forsvarlig behandling. Man er kort og godt ute av stand til å angripe problemene på en effektiv måte.»

Jo, her er virkelig en sak hvor alle av den meget omtalte «gode vilje» sammen må forsøke å finne en rask løsning.

Kan for eksempel våre katolske hjelpegrupper gjøre noe? Er det noen av oss som kan finne en «rette vedkommende» og gi ham eller henne en brukbar idé?

Det haster!

Hilsen

ANDREAS LEGMANN

VERK

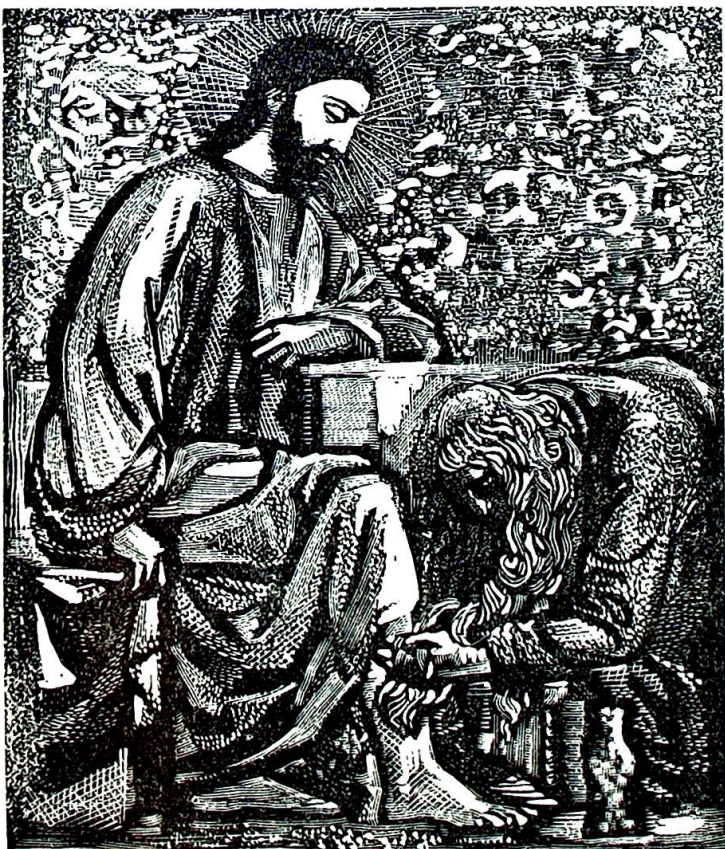
Evangelienes beretninger om forfall og oppreisning er inspirert av Ham som selv ikke skrev, uten én gang og da i sand. Han talte. Enkle ord om vesentlige ting som man kan belegge sitt sinn med. Andre skrev. Som talen, så også skriften. Hendelser og begivenheter bygger seg opp med personer og alt deres vesen, nedtegnet i enkelt språk med stor billedformende kraft. Handlingenes omgivelser snevres inn til nødtørftig åstedsskildring. Ofte bare Marken, Haven, Huset, Byen. Eller som vi også husker: Hanen gol, Peter gråt. Torne, Kjortel, Terning. Mellom bilder svangre av betydning spennes evangeliene ut for oss. Hvert bilde en solid støtte for overlevering og gripetak for erindringen.

Ranheimsæters illustrasjonskunst springer ut av dette beretningsmønster. Inngående landskapsskildring spores nesten ikke i det. Så blir det da uvesentlig om kunstnerens bibellandskap tidvis ligger i Toscana. Det betydelige blir at kunstneren er en beåndet formidler av ord til bilde. At hans sinn er ladet med kunnskap om kirkefedrenes liv og lære, at det er

utrettelig i sondering mellom billedskapende midler, skjerpet i stadig forfølgelse av en kunstnerisk kurs stukket ut år tilbake i tid. En lysende fordyppelse, svær åndelig anspennelse og usvekket teft i jakt på materialets muligheter. Alt sammen nødvendig for å skape denne samling illustrasjoner som ved sin blotte tilsynekomst nok plasserer seg sentralt i norsk bokkunst. Man vil her se den eneste sorte farge avlokke saftig kraft, en yppig koloritt ved mesterlig tilrettelegning av strukturerte soner, og en myndig konturtegnning som veksler med skulptural plastisk form. Motivenes rikt vekslende formater skaper en frodig helhet, men samtidig et utvungent leie den mektige billedstrøm vanskelig kan være uten.

De innledende kapitelteksternes typografiske form, bruken av vektige initialer og markante sidetall sammen med en prektig, stor og lesbar skrift, fullender det positive inntrykk. Leseren kan nå få i hånden en bok som i sjelden betydning kombinerer mangfold og kvalitet.

Hermann Bongard.

John Ryan

"Look here Fr. Swinger, you're more likely to gain public sympathy for your priests' union by saying TWO masses on Tuesday than by staying in bed as a personal protest against the Industrial Relations Bill."

DØDSDØMT BISKOP BENÅDET

Kameruns statssjef, president Ahidjo har benådet den katolske biskop, Albert Ndongmo som var dømt til døden for «mordforsøk og deltagelse i en revolusjonær sammensvergelse».

Dommen er omgjort til fengselsstraff på livstid, melder KNA fra den afrikanske byen Yaonde.

Også to andre dødsdommer, blant annet mot et medlem av det forbudte politiske Folkepartiet, UPC ble omgjort, mens tre dødsdommer blir fullbyrdet.

Meldingen om at biskop Ndongmo var benådet ble mottatt med stor lettelse i Vatikanet.

ST. OLAV'S REDAKSJON

TLF. 20 72 26 - 28 01 04

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olevs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	9.00 9.45 og	11.00 19.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 10.00 18.30	11.00 — —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 15 32 44	11.00	9.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45
BERGEN, St. Paul kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND: S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM, St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikals kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyeveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45 —
Veståsen kapell		9.30
STAVANGER: St. Svitthun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.45
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2	8.45 19.00	11.00 —
Biskopen og prestegården tlf. 21 214		
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII)	19.00 8.00	11.00 —
St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

NYHETER

Legmannsrådet har i det forløpne år særlig konsentrert seg om kontaktskapende virksomhet og en videre utbygging av samarbeidet både innad — i bispedømmet — og utad — på det europeiske plan, heter det bl. a. i årsberetningen fra Oslo Katolske Bispedømmes Legmannsråd.

Utad er man i 1970 kommet et langt skritt videre med hensyn til samarbeide og kommunikasjon. På et europeisk møte i Innsbruck i juni, der formannen var tilstede, ble det besluttet å danne — foreløpig for en prøvetid på fire år — et europeisk forum for de nasjonale legmannsråd. Formålet er å fremme kontakt mellom de nasjonale råd innbyrdes, med den europeiske bispekonferanse og med Concilium de Laicis i Rom samt andre større internasjonale legmannsorganisasjoner. For å forberede Forums møter hvert annet år ble det nedsatt en liaison-komité på syv medlemmer med dansken dr. Plum som formann. Etter å ha overveiet saken fra alle sider, besluttet Legmannsrådet å bli medlem av Europeisk Forum.

Danskene var også interessert i et nærmere samarbeide med de andre nordiske land, og i den anledning innbød Legmannsrådet til en konferanse i Oslo 28.—29. november, der representanter fra Danmark, Sverige, Finland og Legmannsrådet utvekslet erfaringer og diskuterte legmannsarbeide og -samarbeide både på nordisk og europeisk plan. For å lette kontakten og samarbeidet i fremtiden ble det besluttet å anbefale opprettelse av kontaktutvalg som kan representere legmannsarbeidet ut-

ad, der det ikke finnes noe eget legmannsråd.

■ Romas utnevning av dr. Simonis til ny biskop av Rotterdam førte til en del oppstyr og kritikk i Nederland — mange hollandske katolikker protesterte energisk mot utnevningen av en mann som de syntes var for konservativ for deres smak. Etter vår mening har en engelsk kommentator sagt de forløsende ord om dette: **SILLY FUSS I HOLLAND.** Rotterdams katolikker burde bruke kreftene på noe mer positivt enn å bestride en upopulær avgjørelse. «Det som faktisk hender er at vi taper av syne viktige proporsjoner,» skriver vedkommende. «Engang var det engelsk lov at Kongen ikke kunne gjøre noe galt. Det holder nåskt på å bli en katolsk myte noen steder at Paven ikke kan gjøre noe som er riktig.»

■ Her hjemme har Katolsk Studentlag offentliggjort sitt program for vårsemesteret:

- Torsdag 28. januar kl. 19.15:
Semesteråpning. — Intimkveld (med bidrag fra egne rekker).
- Lørdag 6.—søndag 7. februar:
MARIAHOLM. Week-end med Ungdomsforbundet. Tema: «Familien — en døende institusjon?»
- Torsdag 18. februar kl. 19.15:
Pater Vanneufville forteller om: Neuberggaten 15.
- Lørdag 13.—søndag 14. mars:
MARIAHOLM. Week-end med Ungdomsforbundet. Tema: «Kallstanken som ble vekk.» Innleder: Pater Raulin O.P.
- Torsdag 18. mars kl. 19.15:
«Drabantbyen — livsrom eller bomaskin?» Sissel og Helge Erik Solberg innleder til diskusjon om trivsel og utfoldingsmuligheter i moderne bymiljø.
- Torsdag 1. april kl. 19.15:
«Eksistens, rom og arkitektur.» Nordberg Schultz kåserer (med lysbilder).
- Torsdag 15. april kl. 19.15:
«En kristen tragediedikter.» Døsent Kåre Langvik Johannesen, om den nederlandske dikter Joart van den Vendel. Gjester: Norges Studenters Kristelige Forbund.
- Torsdag 13. mai kl. 19.15:
Generalforsamling.
- Det vil bli arrangert et seminar om «Praktisk Økumenikk» med

deltagelse fra kristne organisasjoner i Oslo.

Diskusjonsmøter ca. hver 3. uke vil bli annonsert i Helligdag.

De torsdager det ikke er noe spesielt program, er det «Open house» møte i klubbrommet.

Når ikke annet er angitt, holdes møtene hos Dominikanerne, Neuberggaten 15, Majorstua.

Før møtene feires messen kl. 18.30 i St. Dominikus kirke.

■ Polens primas, kardinal Stefan Wyszyński har i en preken i Johannes-katedralen i hovedstaden tatt til orde mot at regjeringen brukte militærstyrker mot de streikende arbeidere under de siste opp-tøyene. Man må ikke forundre seg over at arbeiderne mister selvbe-herskelsen når ikke menneskeret-tighetene overholdes, fremholdt kardinalen.

■ Den katolske ordenspresten John Nilles er av befolkningen i Chimbu-distriktet i Ny-Guineas høyland valgt til parlamentsmed-lem og talsmann for innbyggerne. Den 65 år gamle Steyler-misjonæ-ren har levd i Ny-Guinea siden 1937.

■ Spørsmålet om den katolske kirkes tilslutning til Kirkenes Verdensråd i Genève blir nøye drøftet og vurdert av Sekretariatet for de kristnes enhet, skriver dominika-nerpater Jerome Hamer i en artikkel i Osservatore.

■ Københavns katolske biskop, Hans L. Martensen meddeler i siste nummer av KATOLSK FO-RUM:

«Da redaktør Hans Jensen har ønsket at trekke sig ud af «Katolsk Forum»s redaktion fra den 1. januar 1971 for at kunne få tid til at afslutte sine studier, måtte bladets udgiver tage dets fremtidige eksistens op til en prinsipiell drøftelse. På Stiftsrådets afslutningsmøde i Vejle den 1. november 1970 har man diskutert problemet og bemyndiget formandskabet til at træffe de nødvendige dispositioner sammen med biskopen. Da det imidlertid viste sig praktisk umuligt med så kort varsel at finde en redaktør, har jeg sammen med Ansargstiftelsens forretningsudvalg henvendt mig til Niels Steensens Kollegium i København og bedt patrene om at overtage redaktionen af «Katolsk Forum». Inden slutningen af 1971 må så Pastoralrådet tage stilling

En
kloun

Med et fint ord heter det såvidt jeg vet kommunikasjonsproblemet.

Et ganske innviklet problem som dere vet: foreldre og tenåringer snakker forbi hverandre, enkelte prekenes flyter milde og kjedelige over menighetens hoder. Osv., osv. Jeg vil ikke forsøke på noen nærmere opprømsing, jeg har jo mine egne kommunikasjonsvanskeligheter. Forbindelsen mellom låste kott i hodet og de slitte tangentene på skrivemaskinen er en daglig vanskelighet.

Vel, forleden opplevde jeg alt dette på en annen måte. Utgangspunktet var bra: jeg forsøkte å bryte isolasjonen, forsøkte å komme i godt forhold til nye naboer, alt det der. Men isteden skapte jeg et kommunikasjonsproblem av skremmende art.

Saken var den:

Rett overfor oss i rekkehusbebyggelsen har det nylig flyttet inn nye mennesker. Forholdsvis ungt par med tre unger og bikje. Hun er utlending, meget charmerende. Den minste gutten deres som vel er to år snakker bare engelsk, fikk jeg høre.

Forleden kom jeg ut i tåkevinteren og oppdaget en liten, ensom pjokk som jeg straks trodde var omtalte nabogutt. Samme alder, samme lyseblå kjeledress som jeg hadde observert fra vinduet et par ganger. Jeg tenkte:

Nå skal jeg bryte ut av min sure, innesluttete isolasjon. Nå kan jeg være litt hyggelig. (Dessuten er det gøy å snakke engelsk sånn utenom sesongen.)

Jeg ropte derfor vennlig: hei — og fyren i den lyseblå glante på meg med store øyne.

Jeg syntes nesten synd på ham. Slik er det i den moderne verden, tenkte jeg. De blir glad når noen snakker til dem. Både gamle og unge.

til bladets fremtid. Den fremtidige redaktion vil herefter bestå af pater H. Roos som ansvarshavende, pater H. van Schaik med særligt ansvar for lay-out og trykning af bladet, samt pater L. O. Dorn og pater G. Heggum, der hver bistås af deres mangeårige medarbejdere. Jeg er endvidere glad for at kunne meddele, at fru E. Gambell fortsætter som redaktionssekretær.»

Jeg gikk bort til ham. Fordi jeg lignet tillopet i Holmenkollbakken ved siden av ham, satte jeg meg på huk.

— Where is your mummy? spurte jeg. Det skuffet meg litt at han bare sa: — Hø? — Your mummy, you know... — Hø?

Noe av det fortrolige blir fort borte hvis kommunikasjonene ikke virker. Jeg følte det.

Jeg slo om:

— What is your name?

(Tåpelig spørsmål selvfølgelig. Jeg hadde hørt at han het Christian. Men jeg var allerede litt skaket.)

— Mmoby — —

Jeg kunne ikke hørt så feil. Jeg sa inn-trengende:

— No, no. Your name is Christian.

Han ristet på hodet og suget vott.

— Yes, yes. I know. Your name is Christian.

Jeg følte meg som på et engelskkurs for nybegynnere. Holdt på å spørre ham om han hadde tannbørste og blyant.

Vi snakket litt mer på samme rare måten. Til slutt klappet jeg ham på topp-luen, reiste meg og vinket farvel fra det høye.

Han vinket tilfreds igjen. Siden har jeg tenkt: Var han tilfreds fordi jeg skulle gå? Eller fordi han hadde funnet en ra-ving?

Jeg vet ikke.

Faktum er imidlertid:

Ved en tilfældighet oppdaget jeg like efter at denne lyseblå pjokken slett ikke var vår nye nabo, men en smårolling som hadde fulgt sin mor på vaskeriet. Så norsk som det går an å bli.

Er det bakgrunnen for flere kommuni-kasjonsproblemer? At vi ikke undersø-ker skikkelig hvem vi snakker med?

Jeg vet ikke. Men problemet er slik konstruert at jeg kan hygge meg med det i ukevis fremover. For meg selv.

KIRKENS OPPGAVE

AV PATER G. HEGGUM

For nylig bragte dansk radio en orientering om den katolske kirkes situation rundt om i verden. Udsendelsen indeholdt mange spændende oplysninger, men når man betragtede dem nøjere, var de for det meste ud fra forkerte forudsætninger. Oplysningerne var så vist — og desværre — gode nok, men de var irrelevante, for så vidt som de ikke klarlagde kirkens situation i dag, men derimod den romersk-katolske kirkes organisatoriske vanskeligheder rundt om i landene.

Det vil formodentlig aldrig nogen sinde lykkes at overbevise en ikke-katolik om, at han ikke kan fatte den fulde sandhed om den katolske kirke, og at man måske endda kun har forudsætninger for at forstå en ganske lille del af den. Ikke desto mindre bliver den ved med at friste politikere, filosofer, socialreformatorer og teologer til at forsøge at trænge ind i gåden. For kirkens synlige skikkelse er mangfoldig og ofte forvirrende. Allerede selve definitionen volder vanskeligheder. Hvem eller hvad er kirken? De troende? Hierarkiet? Kurien? Eller dem alle i forening? Og hvor befinder Helligånden sig i alt dette? Og hvad eller hvem står under hans særlige vejledning? Eller er det sådan, at «Ånden blæser, hvor den vil»?

Katolikker som protestanter har set hen til kirken som en bygning på klippegrund. «Kirken, den er et gammelt hus, står om end tårnene falde», synger Grundtvig, og i min barndom var «På sandheds fjeld en bygning står»

en elsket salme som udtryk for triumfalismen midt i en spæd diasporamenighed. Set under denne synsvinkel er kirken i hvert fald begribelig, fordi billedet er entydigt. Det er da ikke underligt, at udenforstående overtager det og tolker ud fra det. Når man mærker, at meningerne brydes i de pavelige kontorer, at yngre og ældre kardinaler undertiden tårner summen i opfattelserne, taler pressen om en magtkamp i Vatikanet i ganske samme vendinger som om en magtkamp i Kreml, og Paul VI's rejser tolkes efter de samme linier som kejser Wilhelms («den kronede handelsrejsende») før første verdenskrig. Det internationale pokerspil er altid spændende, — og «kirken» er draget ind i det. Men dens situation er ingenlunde forklaret ud fra spilllets tap og vinding. Den må forklares ud fra sin opgave i verden, nemlig at bevare budskabet om Guds barmhjerlighed gennem forløsningen ubeskåret fra slægt til slægt, og ved at forkynde budskabet at række nådens tilbud til den enkelte og til den kollektive menneskehed. Kirkens synlige side er den til opgaven nødvendige organisation, og denne tager form af et tegn for verden. Der kan derfor ikke tydes noget andet ud af tegnet, end at Gud vil frelse verden i sin Søn Jesus Kristus. Viser tegnet spor af brøstfældighed, må det repareres, er det forældet, må det erstattes af et nyt, men det vil altid stå for samme budskab. Anden betydning har det ikke.

(Katolsk Forum, København)

GUNNE

Franske

I.

Den som vill söka komma till klarhet över innebörden i den katolska kyrkans kris i dag kan knappast finna en bättre arbetsplats än Paris. Det är vad jag konstaterar efter att ha tillbringat en månad i denna stad, efter ett mer än tioårigt avbrott i vardagskontakten. Framför allt är det oerhört klagörande att se och reflektera över den franska kyrkans liv i dag mot bakgrund av femtiotalet, då jag levde i och lärde av denna kyrka. Samtidigt blir det uppenbart att merparten av de reflexioner man därvid kan göra, kommer att gälla kyrkan i stort, i första hand den katolska, som ju i dag är den där utväcklingen går snabbast och ter sig mest dramatisk, men i andra hand även de protestantiska kyrkorna, åtminstone de äldre av dem. Deras liv och utveckling kan knappast lösgöras från den romerska kyrkans, eftersom de alltid, mer eller mindre medvetet, definierat sig själva i förhållande till denna. Vad som händer i kristenhetens största samfund kan inte undgå att på ett genomgripande sätt påverka även de övriga.

Jag skall i den här artikeln inte ägna mig så mycket åt en kartläggning av det franska kyrkliga livet — det liknar i allt väsentligt vad man kan möta i andra länder. Några mera typiska företeelser skall jag omnämna, men framför allt vill jag redovisa de reflexioner som jag här fått del av

OSLO KATOLSKE BIBLIOTEK

Akersvn. 5

Åpent:

Mandag—fredag kl. 11—13

Mandag også kl. 18—19

Torsdag også kl. 17—18

Interesserte er velkomne til bibliotekets leserum hvor tidsskrifter og aktuelt stoff ligger fremme.

Vi skaffer fremdeles gjerne **ALTERLYS**, men på grunn av rasjonalisering i fabrikken, kan nå bare følgende standardstørrelser skaffes:

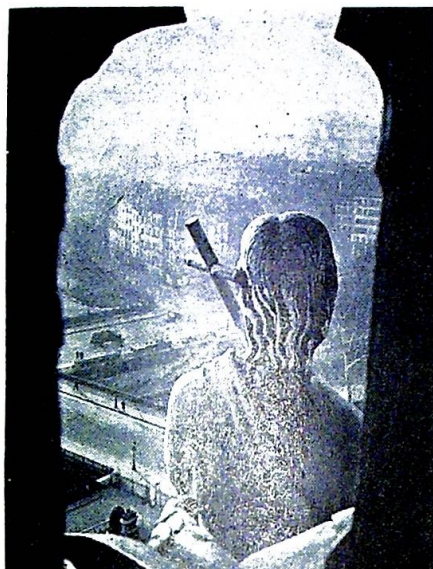
diameter:	høyde:
30 mm	x 300 mm
35 »	x 400 »
40 »	x 300 »
40 »	x 500 »
50 »	x 300 »
50 »	x 600 »
60 »	x 600 »
60 »	x 300 »
70 »	x 700 »

Ring — skriv — eller kom innom!

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1.

Åpent 9—16. Lørdager til 14. Tlf. 20 72 48.

refleksjoner i januar

(och i någon mån själv inspirerats till).

De franska katolikernas roll i världskyrkan är i dag betydligt mindre iögonfallande än på femtiotalet. Frankrike hade då nått kulmen av sitt ledarskap i den katolska förnyelse-rörelse som började vid mitten av adertonhundratalet med restaurationen av liturgin och klosterlivet och fortsatte med nythomismen, vidare den bibliska renässansen och återupptäckten av kyrkofäderna, men samtidigt också av kristendomens sociala dimension. På alla dessa områden var Frankrike förgångland. En katastrof och ett allvarligt olycksfall inträffade under denna intensiva förnyelseperiod: strypningen av moderniströrelsen i början av seklet och likvideringen av arbetarpräster i början av femtiotalet.

Modernistkrisens olyckliga utgång kan ses som en direkt orsak till dagens troskris. Modernismen uppstod som en ofrånkomlig följd av de nya upptäckterna på naturvetenskapens och inte minst på bibelforskningens område. En hel falang katolska tänkare engagerade sig i uppgiften att konfrontera de nya tänkesätten med kyrkans nedärvda trosformuleringar. Detta pionjärbete, där en rad fromma och modiga män inte bara i Frankrike utan också i Italien, Tyskland och England satsat sina bästa krafter, finns belyst

redan före första världskriget i Emilia Fogelklous profetiskt klarsynta bok *Protestant och katolik*. Tragedin var att kyrkans ledning inte var situationen vuxen: i en blind avvärningsimpuls förbjöd man helt enkelt att ställa frågorna, så snart man konstaterat att inga färdiga svar fanns att tillgå. Alla teologiska lärare som kunde misstänkas för minsta samröre med de modernistiska kretsarna avsattes tillsammans med ledarna. Som intellektuellt botemedel för vad man med rätt eller orätt uppfattade som tvivelsjuka föreskrevs ett enda universalmedel: nythomismen. Alla avsteg från denna betraktades med misstro, paradoxalt nog också tankeriktningar med månghundraårig hemorts-rätt i kyrkan och ofta betydligt äldre än thomismen (att inte tala om nythomismen, som ingalunda är till alla delar identisk med Thomas eget tänkande).

Trots att man alltså avrättat modernismen enligt alla konstens regler, fick man ändå ingen ro: överallt tyckte man sig skymta vålnaden av detta fruktade monstrum. Det gällde inte minst Frankrike, där det kristna ny-tänkandet inte riktigt kunnat hejdas utan fortsatte i nya banor och där samtidigt klappjakten på kättare sedan länge var särskilt intensiv. Spänningen mellan vad man globalt kan kalla traditionalism och modernism i den franska kyrkan går tillbaka på revolutionen och sammanfaller gärna med konflikten mellan olika politiska läger. Till den romerska kurian välldes en ständig ström av angivelser, ofta groteskt deformerande; de härrörde nästan alltid från präster och framförallt lekmän som samtidigt omfattade starkt accentuerade högerpolitiska åsikter. Pius XII, som ännu på fyrtio-

talet undertecknat encyklikan *Divino afflante*, den moderna katolska bibelforskningens magna charta, tog allt starkare intryck av «domedagsprofeternas» verop. 1950 utslungade han rundskrivelsen *Humani Generis*, avsedd att ge nådstöten framför allt åt de nya tankeströmningar som hörde hemma i Frankrike. Det drabbade teologer som arbetade för en renässans av det förthomistiska tänkandet, till exempel Henri de Lubac, lika väl som thomister som i sin strävan att undgå systematikens ghetto sökte konstruktiva vägar för ekumenikens och arbetets teologi, som Chenu och Congar; det drabbade vetenskapliga pionjärer som Teilhard de Chardin. Resultatet blev med andra ord att de främsta och seriösaste religiösa nydanarna, alla exemplariskt lojala mot kyrkans trostradition, avlägsnades från sina poster och belades med munklave.

Detta skedde samtidigt med en aktion som av naturliga skäl väckte betydligt mer uppseende bland allmänheten: upplösandet av arbetarprästerörelsen. Denna historia är känd, och jag skall inte upprepa den. Arbetarvärlden fann däri ett nytt bevis för att kyrkan tog parti mot allt som för proletariatet är livsviktigt och centralt. In i märgen kluvna i sin solidaritet mot kyrkan och mot arbetarvärlden handlade prästerna olika. Två tredjedelar (av de c:a 120) vägrade underkasta sig kyrkans order, en tredjedel böjde sig. Men det blev ingen verklig dödsstöt. De franska biskoperna var visserligen inte myndiga nog att satsa sin position på försvaret av arbetarprästers sak, som de trodde på, men de höll kontakten med de «lojala» och lyckades utverka att dessa i väntan på bättre dagar åtminstone skulle få ar-

(Forts. neste side.)

Ved St. Paul skole

i Bergen blir oppsigelig lærerpost ledig fra 1. august 1971 både på barne- og ungdomstrinnet. Mulighet for deltidsposter.

Lønn etter riksregulativet.

Søknad med attester — også legeattest — sendes St. Paul skole, Nygårdsgt. 114 a, 5000 Bergen, innen 1. mars.

Franske . . .

(Forts. fra forrige side.)

beta på halvtid. Och de präster som valt en annan lojalitet drabbades aldrig av något kyrkligt straff, vilket på den tiden var anmärkningsvärt.

Med Vaticanum II kom vändningen. Kyrkans «aggiornamento» uppställdes som konciliets huvuduppgift, och därmed blev det naturligt och ofrånkomligt att just de teologer som var övertygade om att kyrkan inte hade något att frukta av de moderna forskningsmetoderna tog ledningen i konciliets arbete. Samma män hade tidigare betraktats som misstänkta av just de skäl som nu meriterade dem för ett avgörande förtroendeuppdrag. De «farliga» fransmännen slöt upp vid sidan av kolleger från andra länder, som något mera ostört fått ägna sig åt uppgiften att översätta trons språk för det tjugonde århundradets människor. Arbetarprästerna å sin sida trädde åter fram ur sin karantän, där de övervintrat under biskoparnas beskydd och fjärran från publicitetens indiskretioner. Den allmännelige kyrkan inhämtade högst officiellt det avstånd som skilde den från de franska förtrupperna.

Därmed är pionjärtiden ett avslutat kapitel. Dagens franska kyrka utmärks av helt andra drag. Bland kyrkoledarna finns inte någon förgrundsgestalt. Det franska episkopatet räknade knappast tidigare några märkligare nydanare, om man undantar kardinal Suhard, som visste att lyssna till profetiska appeller och vågade ta ansvaret för djärva initiativ: arbetarpräströrelsen var skyddad så länge han levde, och aktionen mot den kunde, bokstavligen, bara gå över hans döda kropp. I det nuvarande episkopatet finner man ingen motsvarighet till Suhard — den mest markanta franska kyrkoledarprofilen finns i stället inom den romerska kurian: statssekreteraren Villot, vars fasta hand blir allt mer märkbar i kyrkans centrala styrelse.

Vad teologerna beträffar, finns heller ingen motsvarighet till Chenu, Congar och de Lubac på 50-talet eller till Küng, Rahner och Schillebeeckx nu. De tre förstnämnda lever fortfarande, jämte flertalet av deras vapenbröder — ingen nämnd, ingen glömd — och de är vad de alltid har varit: solida och självständiga tänkare med djupa rötter i den mest klassiska katolska traditionen. Men de har av naturliga

skäl — framför allt åldern — inte kunnat bli nydanande ledare i den efterkonciliära eran med dess häftigt accelererande utveckling.

I stället är det vid gräsrötterna eller, som man säger här, «à la base», som händelserna utspelas och problemen ställs, bland de ordinära prästerna och kyrkfolket, och man har en stark känsla av att på detta plan sker det som blir bestämmande för kyrkans framtid — «kyrkoledarna följer väl efter, som vanligt» är ett talesätt man ofta hör. Det låter sig sägas, men värre är att urskilja vilka vägar och framför allt vilka mål dessa vitala skikt stakat ut för sig och för kyrkan i allmänhet.

Det är här jag vill placera en reflexion som sammanfattar allt det väsentliga i mina intryck av den franska kyrkan: Vad man kan finna här är, som redan antytts, inte så mycket ett nytänkande eller ett nydanande; det är inte lösningar på något av de stora problem som sysselsätter och skakar kyrkan i dag — det är fastmer en möjlighet att komma fram till en *diagnos* av allmäntillståndet. Här finns samma symptom som överallt, men här finns också en fallenhet för och en träning i att reflektera och debattera, på alla nivåer av samhället, med skarpare och sakligare teknik än vad som är brukligt annorstädes. Man stimuleras att tänka och får hjälp av tankeutbyte med andra. I varje fall för mig har denna månad i Paris betydtt en klarnande överblick och några enkla slutsatser, vad det nu kan vara värt för andra.

Troskrisen är i dag ett faktum i hela den västerländska kyrkan. Den beror, som jag inledningsvis sade, till stor del på diskrepansen mellan nutidens profana kultur och vetenskap och de kategorier i vilka den kristna tron formulerats, på medeltiden och på femton- och sextonhundratalet — formuleringar som vi sedan nöjt oss med att upprepa utan att tillräckligt fråga oss: vad är det egentligen vi menar när vi säger detta? Sådana frågor var farliga, de lät kätterska, kanske var det «synd mot tron» att alls ställa dem — alltså lärde man sig att möta uppstigande tvivel med så kallade «trosakter», vilket för de flesta betydde att man blundade hårt och upprepade vad man lärt sig. Detta var så mycket nödvändigare som yrkestänkarna i kyrkan var noga påpassade så att de inte styrde ur de gamla hjulspåren. Det fanns alltså ingen annan väg, om man ville stanna i kyrkan och saligheten.

Allt detta är nu förändrat. Mångstädes uttrycker sig väl troskrisen mest i tyst tvivel, i ett obehag som kommer många att «lämna kyrkan på tå». På andra håll formulerar den sig negativt: vi vägrar att längre rabbla de nedärvda, utifrån och uppifrån meddelade trosformlerna, vi kan inte längre bejaka det och det. Här och nu, i Frankrike, har man nått nästa stadium: insikten om det omöjliga att i längden leva utan att kunna formulera sin tro, det tvingande behovet att komma ut ur den dimma man irrar omkring i, och fram till en ny klarhet, äkta därför att den innebär en personlig erövring, inte ett passivt mottagande. Gång på gång har jag i olika kretsar mött samma, intensivt uttalade krav: vi måste, var och en för sig och alla tillsammans, gå in i oss själva och fråga oss vad vi egentligen uppriktigt tror. Och i synnerhet: vem är Jesus Kristus för oss? Den frågan står klart i centrum. Vad hjälper det oss att upprepa trosbekännelser, de må vara av apostlarna eller av påven, om vi inte vet att detta är uttryck för vad vi i total sannfärdighet bejakar med hela vårt jag? Vi kan heller inte, säger man, vänta på att teologerna ska formulera något nytt som vi kan säga ja till; de kan inte göra det förrän vi rannsakat oss själva, rannsakat evangelierna och rannsakat den värld vi lever i. Vi kan heller inte göra det utan varandra, utanför gemenskapen.

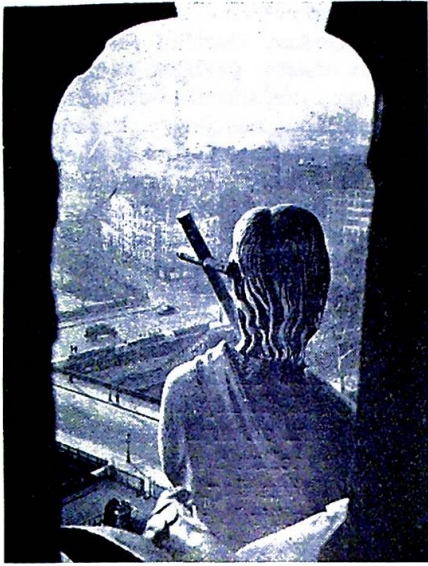
Detta är, såvidt jag förstår, ytterst viktigt. Här gräver sig den urkyrkliga strömfåran fram i dagen igen: tron kan inte vara en individuell företeelse, den är given åt hela folket, och det är hela folkets *consensus* som bekräftar den. Och här är svaret både till dem som vill bygga sin tro för sig, utan hänsyn till gemenskapen, och till dem som vill bota troskrisen genom att besvara den utifrån med traditionella formler, som man klistrar plåster över ett sår. Samtidigt finner man i detta ett starkt medvetande om att tron är en gåva och ett mysterium.

Nyhet fra St. Olav Forlag:

ØKUMENISK DIALOG

Tanker og forslag
om den økumeniske samtale
utarbejdet av Sekretariatet for
Kristen Enhet

Kr. 4,—

Vem har tron? Den frågan kan varken besvaras i kunskaps- eller i moral-kategorier.

Från teologernas synpunkt har krisen också en annan aspekt. Man är plågsamt medveten om den inflation av ord som karakteriserat kyrkan och hennes förkunnelse. Här fanns svar på allt, ett intellektuellt system som var tillräckligt fulländat för att individen kunde undgå kravet på personlig mognad i tron. Vidare hade man för vana att tala i abstraktioner, trosuppfattningen var intellektuell, teoretiserande utan tillräcklig förankring i verkligheten. Ett svalg var befäst mellan människornas livsmiljö och de predikningar de fick höra i kyrkan.

I medvetande om detta upplever många teologer och förkunnare, liksom många andra kristna, att tystnaden är det enda möjliga. Vi måste, sade en av dem, acceptera detta som en *fattigdom*, ända tills ett trons autentiska språk tar form, nedifrån folkets egen troserfarenhet. Under tiden finns i alla fall det viktigaste ordet, evangeliet självt — och dess språk,

dess verklighet är faktiskt omedelbart levande och begripliga även för människor som inte tror. Där kan troende och icke troende sökande människor mötas på en grund där samtal blir meningsfulla. Ingen teologi och ingen katekes kan i detta nu erbjuda en sådan grund.

Dessa reflexioner kom mig att tänka att mycket av våra svårigheter i dag beror på de intellektuella — teologernas, predikanternas och skribenternas — svårighet att leva just i denna nödvändiga andliga fattigdom. Det är en plågsam askes, så plågsam att man instinktivt vill söka sig ut ur den genom att teoretisera, bygga sig en liten idéfarkost och segla i väg på den. Men tiden är inte mogen. Man måste vara ödmjuk nog att vara fattig i sitt språk och i sitt tänkande, att inte teoretisera, abstrahera och formulera vad som ännu inte har mognat.

I Frankrikes kyrka finns samma symptom som överallt, sade jag nyss. Jag menar att det franska kyrkofolket rätt väl synes mig spegla det katolska genomsnittet, internationellt sett, vad beträffar sättet att uppleva den nuvarande krisen. Å ena sidan finns en liten, frustrerad och förbitterad minoritet som tyder allt till det värsta och ägnar sina krafter åt att svärta ned och misstänkliggöra alla utom sina egna meningsfränder. Denna minoritet drivs troligen främst av

skräck; den är oförmögen att känna sig trygg annat än bakom murar, och den är oförmögen att leva annat än i trygghet. Därav den oerhört aggressiva reaktionen inför varje förändring som hotar det invanda, inför allt som kan tvinga till ett självständigt ställningstagande: för dessa människor är poängen med kyrkan just detta att

(Forts. neste side.)

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 3. februar:

Messe i St. Olavs kirke kl. 19. Deretter samvær i foreningslokalet.

GENERALFORSAMLING

Alle interesserte damer er velkomne.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt	}	Oslo
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden Kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	}	Arendal
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke	}	Arendal
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Bergen
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Bergen
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hammerfest
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Hammerfest
St. Mikals Prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Hønefoss
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Lillestrøm
St. Magnus prestg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tromsø
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Trondheim
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

MANDAL

PETER A. KLEV OG SØNN

Autorisert byggmester

og

Entreprenørforretning

Tlf. 61 982 - Mandal

MANDAL

A/S DET NORSKE KOKOSVÆVERI

Benytt våre spesielle kirkeløpere i bukler og velour.

MARNAR KJOLER

forhandles over hele landet!

Gjør som vi —
kjøp Deres bøker i

SVEINDALS BOKHANDEL

Mandal

FRANSKE . . .

(Forts. fra forrige side.)

man aldrig skall behöva fatta ståndpunkt på egen hand. Inför deras aggressivitet — som inte sällan kan ta sig våldsamma uttryck — är det lätt att glömma att de egentligen drivs av ångest, och ångest är något som har rätt till medkänsla och hänsyn. I detta beteende möter ett sjukdomstillstånd som det är kyrkans skyldighet att finna bot för. Och det kan varken ske genom att ge efter för de aggressivt framställda kraven eller genom att ignorera dem. — Symptomatiskt i sammanhanget, och språkligt intressant, är att «trygghet» blivit ett så miss-tänkt begrepp att ett nytt — i alla avseenden fult — ord påhittats: *sécurise, sécurisant*. Det betyder trygg, trygghetsskapande och har en bestämt ogillande klang.

På andra sidan står den — förmodligen större — minoritet som ifrågasätter så gott som hela den kyrkliga traditionen i både liv och tro. Det är som om en dammlucka plötsligt hade öppnats, som om alla tidigare upp-dämda frågor, allt förträngt tvivel forsat fram och krävt full yttrandefrihet. Även här möter ofta en stor aggressivitet, fast den brukar inskränka sig till verbala uttryck. Ett behov att riva ner utan att ännu alls veta

vad som skall byggas i stället. En identifikation med «världen» som utmaning mot kyrkan och en glorifiering av *praxis*, av handling och liv på principernas och även på bönsens bekostnad. I stället för den traditionella, individualistisk moralism en ny, kollektiv moralism, knappast mindre ty-rannisk än den förra.

Mellan dessa båda ytterligheter lever den förskräckta och förvirrade majoriteten av kyrkofolket, halvt bedövad, än lockad, än bortstött av de tvärsäkra, hotfulla och uppskakande appeller som ekar från ömse håll. Pendlande mellan en allmän, vag framstegsvänlighet och en ovilja mot förändringar som man inte förstår innebörden i, oroad av predikanter som inte förstår mycket mer och inte ser mycket klarare än folk i gemen.

I denna massa möter man ett utbrett bortfallsfenomen: i och med att de socialogiska stödstrukturerna förvittrar finner många att de egentligen inte har några personliga skäl att vara kristna. Förr var det besvärligare att gå ur än att stå kvar, nu är det tvärtom, eftersom kravet på personlig redo-

visning och engagemang blir starkare i hela kyrkan. Bortfall förekommer givetvis också i de båda andra kategorierna: i den första av förtrytelse, i den andra av besvikelse. Paradoxalt kan man säga att det är konciliet som blivit anledning till bortfallet: de kristna tolererar inte längre den klyfta mellan religionen å ena sidan och det praktiska livet å den andra, som dessförinnan godtogs av majoriteten därför att den inte tillräckligt påtalats. Den attityden har blivit helt omöjlig, inte minst sedan liturgin översatts till folkspråk: de bibliska texterna kom en in på livet, och mot-sättningen mellan dem och kyrklighe-ten låg i öppen dag. Med andra ord: konciliet avslöjade vad som var fel, men den nya starten kunde inte full-följas därför att kyrkorna världen runt inte var förberedda och inte till-räckligt fattade att de gamla räglarna oförtövat måste bytas ut om inte det nya vinet skulle rinna bort.

Ungefär så kunde man i mycket stora drag teckna de tre mest märkbara grupperna i kyrkan i dag. Men bilden blir inte fullständig och där-

DRAMMEN
GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen
<i>American Foto</i> SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tif. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tif. 83 65 65
FREDRIKSTAD
C. HANSENS Trykkeri og Bokbinderi Tif. 13 056 FREDRIKSTAD
FREDRIKSTAD GLASSMAGASIN

DRAMMEN	
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tif. 83 41 84 - DRAMMEN	
	^{A/S} TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri
FREDRIKSTAD	
Byens spesialforretning Agentgl. 1 - Tif. 17 080	<i>Andr. Janne &</i> Kontormaskiner - Kontorutstyr Storgt. 4 - Fredrikstad Tif. 12 945
EDVARSEN & NORDHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tif. 11 220 - Fredrikstad	ØSTFOLDMEIERIET Avd. Fredrikstad
O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840	

LØSSALG AV ST. OLAV

I GRUNDT TANUMS
BOKHANDEL,
UNIVERSITETS-
BOKHANDLENE
I SENTRUM OG PÅ
BLINDERN

ræckligt fast grundade i sin tro för att varken känna panik när murarna rasar eller lockas av den teologiska nihilism som relativiserar hela trosinnehållet. Det är de som är i stånd till en radikal kritik av kyrkans traditioner, samtidigt som de håller fast vid det centrala i kyrkans andliga arv. Och denna kategori har jag tyckt mig finna särskilt rikt representerad i den franska kyrkan, just «vid gräsrotterna», bland vanliga präster och lekmän. Kanske skulle man våga hävda att medan de panikslagna är att räkna bland dem som ännu inte uppnått den andliga friheten och «anarkisterna» bland dem som nyss fått friheten och är

rusiga av den, så består den sistnämnda kategorin till stor del av människor som var fria redan innan dammluckorna öppnades. De hade befriats just i kontakt med de förkonniliära ledargestalterna och deras skrifter, och därmed också präglats av deras positiva förankring i traditionen. (Positiva emedan öppen för nya idéer och nya livsformer.)

Denna skiss är inget schema i vilket jag fortsättningsvis tänker försöka pressa in alla de företeelser jag kommer att beröra. Den är bara en bakgrund som kanske kan ge bättre dimension åt varje enskildhet.

(Avsluttes i neste nr.)

med inte heller sann, om man inte kompletterar den med ytterligare en kategori, som för övrigt inte alls är homogen och därför inte så lätt kan vare sig beskrivas eller situeras. Det är den kategori som består av religiöst djupt engagerade människor, till-

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 84

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset

„Pactofino“

Laget av tindrende klart glass.

Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Oralligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8

Tlf. 23 02 40

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvai 23, Grefsen

Tlf. 21 18 32

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

MODENT FILMARBEIDE

(En personlig vurdering av en ung ikke-katolikk.)

Den unge regissøren Lasse Henriksens film «Love is war» er hans debut som filmskaper, men ikke destomindre betegner den et kjempeskritt fremover for norsk filmproduksjon — både kunstnerisk og teknisk. Man merker at her er en regissør som med ubendig vilje og energi har gått inn i et litterært stoff og omformet det til visuelle inntrykk. Hans evne til å la bildet formidle de mest forskjelligartede inntrykk er helt enestående, og fullt på høyde med de beste regissører i Europa, tror jeg nok jeg tør si.

Selve den idé å lage en film som benytter overveiende synsinntrykk, og gir avkall på dialogen, er ny i Norge, og kan vel straffe seg i form av mindre penger i kassa, men kunstnerisk sett betyr den en kolossal vinning. Kunst er etter mitt skjønn konsentrasjon av uttrykk, og det er nettopp i dette at Henriksen har lyktes så ypperlig. Han benytter bilder med en konsentrert, men enkel dramatik. Spesielt er det fantastisk å oppleve Henriksens bruk av farver, både i rent visuell hensikt og som symbol. Han viser bilder som i skjønnhetsinntrykk er vidunderlige, men han faller ikke for fristelsen til å fråtse i farver. Koloritten er fint avstemt etter bildenes innhold, og understreker det som vel Henriksen er mest opptatt av i denne filmen, nemlig spørsmålet: Hva er virkelighet?

Dermed er vi over i filmens «handling» om man kan kalle den det. Filmen mangler en klart oppbygget handling — den består av enkelthandlinger uten noen indre logisk sammenheng. Råstoffet er endel noveller av Johan Borgen — fritt behandlet, men allikevel med Borgens flerdimensjonale virkelighetsfremstilling i behold. Man kan gjerne si at Johan Borgens noveller inviterer sterkt til å bli be-

handlet i bilder — de ville sannsynligvis ha blitt ødelagt om de var blitt kjedet sammen til en story. På den annen side vil nok litterært stoff med en mer entydig virkelighetsoppfatning ikke tåle å bli visualisert på samme måte.

Besvarer så Lasse Henriksen spørsmålet om hva er virkelighet? Det gjør han selvsagt ikke, fordi det ikke lar seg besvare. Men han viser oss at alt er like virkelig, eller uvirkelig om man vil. Våre erindringer og drømmer er like virkelige som det vi sier og tenker — og våre rasjonelle(?) handlinger er ikke mer virkelige enn de schizofrenes forestillinger.

«Love is war» er en innholdsmettet film — noen vil kanskje mene at regissøren burde nøyd seg med noe mindre stoff. For min del synes jeg ikke at stoffmengden er for stor, men jeg vil anbefale at man ser filmen to ganger. Første gang man ser den åpnes

en del luker i bevisstheten — annen gang er man mer forberedt til å ta imot inntrykkene. Filmen er først og fremst et kunstverk som må oppleves, på samme måte som man opplever et maleri eller en roman. Faktisk har Lasse Henriksens film mye tilfelles med malerkunst. Den har sterke islett av både Edvard Munch og J. F. Wil-lumsen.

Lasse Henriksen står for både produksjon, regi og fotografering i denne filmen. Om hans egen innsats er imponerende, er det også nødvendig å fremheve det gode «team-work» som har gjort filmen til den helhet den er. Yvonne Ringdal og Ole Jørgen Nielsen i hovedrollene spiller med alt — bevegelser, ansiktsuttrykk og stemme. Ypperlig. Per Oscarssons birolle gir ikke anledning til å spille på det store register, men han spiller med en mørk intensitet og kraft som lar oss ane de farefulle dyp i vårt indre. Svein Erik Libæk står for musikken, og den opplevde jeg for min del først da jeg så filmen omigjen, men da til gjengjeld som en nydelig bakgrunn.

Hvilke motforestillinger har jeg når det gjelder denne filmen? Faktisk ingen som er store nok til å nevnes. Småpirk ser jeg ingen grunn til å skrive om.

Efter denne debut-filmen må nok Lasse Henriksen finne seg i at det blir stilt store forventninger til den neste filmen han signerer. Inntil den kommer kan vi jo håpe at norsk filmmiljø vil vokse litt også på andre kanter.

KJELL SVENDSEN

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 35 pr. år. Kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 40.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.